

Кононенко А.С., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Семчук Н.О., к.ю.н.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ЖІНОК, ВАГІТНИХ І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ, ЗАСУДЖЕНИХ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ

Наразі в Україні звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей, регулюється Кримінальним кодексом України (далі – ККУ), що містить досить гуманні положення щодо вирішення даного питання. Проте, у деяких випадках така вагітність або дитина, яка не досягнула певного віку, може слугувати прикриттям або інструментом, завдяки якому є можливість звільнення або пом'якшення терміну відбування покарання.

Це питання передбачене у статтях 79 та 83 ККУ, які різняться лише деякими положеннями та віком дитини. Тож, у статті 79 йдеться про звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Відповідно до цієї статті жінки, яких було призначено покарання у виді обмеження або позбавлення волі на термін не більше п'яти років і за тяжкі та особливо тяжкі злочини, суд може звільнити таких засуджених від відбування як основного, так і додаткового покарання, проте зі встановленням іспитового строку, на який жінку може бути звільнено від роботи у зв'язку з вагітністю та до досягнення дитиною семирічного віку. У разі винесення рішення про звільнення від відбування покарання така особа має дотримуватись наступних загально визначених обов'язків: 1) періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; 2) повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання. Також, зважаючи поведінку засудженої та дотримання всіх обов'язків, суд приймає рішення про звільнення її від покарання або направити для подальшого відбування покарання, призначеного вироком [1].

Положення 83 статті ККУ вже застосовуються у випадках, коли вагітна жінка або жінка з дитиною трирічного віку має сім'ю або родичів, що дали згоду на спільне з нею проживання, або яка має можливість самостійно забезпечити належні умови для виховання дитини. Звільнення від призначеного покарання або замінити на більш м'якше покарання чи направити її для відбування покарання

може бути вирішено судом вже після досягнення дитиною трирічного віку або в разі її смерті суд залежно від поведінки засудженої. Даний вид звільнення від відбування покарання здійснюється судом в межах строку, складовими якого є: строк, визначений законодавством для відпустки за вагітністю й пологами, строк перебування у лікарні у зв'язку з пологами, строк досягнення дитиною трирічного віку. При прийнятті рішення з цього питання суд, враховуючи наявність названих умов, медичного висновку про вагітність засудженої або документа про народження засудженою дитини, може (це право суду, а не обов'язок суду) звільнити таку засуджену від подальшого відбування покарання, або ж повністю або частково зарахувати у строк відбування покарання час, протягом якого засуджена не відбувала покарання [1, 2].

У обох статтях ККУ передбачений нагляд відповідного органу – орган з питань пробації, тільки згідно зі статтею 83 він призначається за місцем проживання. За поданням відповідної кримінально-виконавчої інспекції суд уповноважений направити засуджену для відбування встановленого покарання у випадках, коли звільнена від покарання з випробування жінка відмовляється від дитини, передає її в дитячий будинок, зникає з місця проживання, ухиляється від виховання дитини і т.д., вчинення яких свідчить те, що особа не має наміру стати на шлях виправлення [1, 2].

А вже за вчинення нового кримінального правопорушення у період іспитового строку, суд призначає засудженій покарання відповідно до статей 71 та 72 цього ж кодексу, які передбачають призначення за сукупністю вироків. У такому разі менш суворе покарання асимілюється в більш суворий, виходячи з їх співвідношення щодо одного дня позбавлення волі і попереднє ув'язнення враховується подібним механізмом. Проте додаткові покарання різних видів вже рахуються як самостійні і виконуються як такі [1].

Підсумовуючи все вищесказане, слід зазначити, що регулювання даного питання в Україні є досить забезпеченим та на відповідному рівні. Оскільки тут передбачений механізм звільнення та застосування певних заходів у випадку скоєння інших правопорушень. Проте реалізація та прогалини у системі перешкоджають його повному розкриттю, як і поява нових неправомірних способів «обійти» законодавство. Тож, періодично державним органам треба заповнювати прогалину з оновлення та контролю дотримання положень законодавства.

Література

1. Кримінальний кодекс України: Закон України станом на 16 вер. 2021 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

2. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. 2-ге вид. 2018. 360 с. URL: https://pidru4niki.com/12691118/pravo/zviltannya_vid_vidbuvannya_pokarannya_vagitnih_zhinok_zhinok_yaki_mayut_ditey_vikom_troh_rokiv (дата звернення: 04.10.2021).

УДК 341.824:338.47 (043.2)

Лаврів І.В., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Мазепа С.О., к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ КОРУПЦІЙНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Сьогодні у світі однією з найактуальніших та найбільш гострих проблем є корупція, яка підриває усі підвалини демократичного суспільства.

Корупція, яка пронизує все державне управління в Україні згубно впливає на розвиток Української держави. Вона стримує економічний ріст України, перешкоджає формуванню демократії, робить державу нестабільною та деструктивно впливає на моральні засади суспільства [6, с. 33].

При цьому закріплюючи в Конституції євроінтеграційний напрям розвитку України та підписавши Угоду про асоціацію, держава взяла на себе певні зобов'язання, частина з яких була пов'язана з викоріненням корупції. Саме з 2014 року почалося впровадження реформ, метою яких стало викорінення корупційної діяльності з реалій українського суспільства. Одним важливих нововведень було збільшення переліку корупційних правопорушення та відповідальності за них.

Закон України «Про запобігання корупції», який був прийнятий ще у 2014 році надав законодавче визначення поняття корупції, відповідно до якого нею вважалось «використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної